

Стратегія інтеграції іноземців у місті Трнава на роки 2025–2035

2025 – 2035

TRNAVA

ConnectT
Podporné centrum
pre cudzincov

ConnectT – Центр підтримки для іноземців
Відділ соціальних справ
Місто Трнава
Trhová 1, Trnava

2025

Обсяг

Вступне слово	4
Процес підготовки стратегії	5
Фаза 1: <i>Мапування ситуації</i>	5
Фаза 2: <i>Мапування потреб</i>	5
Фаза 3: <i>Спільне створення заходів</i>	5
1. Ситуаційний аналіз	6
<i>Взаємопов'язаність із стратегічними документами</i>	8
<i>Інституції та організації, що працюють у сфері інтеграції іноземців у Трнаві</i>	8
<i>Огляд даних</i>	9
2. Вихідні ситуації цільових груп	15
2.1. Спільні тенденції	15
2.2. Діти та молодь	17
2.3. Родина	19
2.4. Іноземні працівники	21
2.5. Висловлювання учасників фокус-груп	23
3. Візія, стратегічні цілі та заходи	25
3.1. Візія	25
3.2. Стратегічні цілі та заходи для їх досягнення	25
3.2.1. <i>Соціальні питання, дозвілля та культура</i>	25
3.2.2. <i>Освіта</i>	25
3.2.3. <i>Інформованість та ставлення до міста</i>	27
3.2.4. <i>Партиципація та волонтерство</i>	27
3.2.5. <i>Інституційна підтримка та послуги</i>	28
3.3. Заходи для подолання тенденцій	29
3.3.1. <i>Тихе, спокійне та безпечне місто і поінформованість</i>	29
3.3.2. <i>Мовна готовність</i>	30
3.3.3. <i>Життя у "бульбашках"</i>	30
3.3.4. <i>Взаємна неготовність до інтеграції</i>	31
4. Імплементация	32
4.1. Координатор стратегії	32
<i>Критерії успішності гестора</i>	32
4.2. Процес імплементації	33
4.2.1. <i>Подолання тенденцій</i>	33
4.2.2. <i>План дій</i>	33
4.3. Моніторинг та оцінювання	33
<i>Механізм моніторингу та оцінювання</i>	34
<i>Піврічний огляд виконання показників</i>	34
<i>Піврічні ключові рішення з пропозиціями корекцій</i>	34
<i>Щорічна інформаційна доповідь для Міської ради Трнави</i>	34
<i>Рамка та рівні оцінювання</i>	35
Заключне слово	36
Автори	37
Подяка	39

Вступне слово

Місто Трнава сьогодні стоїть перед викликом, але водночас і можливістю, яка суттєвим чином вплине на його майбутній розвиток.

У нашому місті проживає вже понад 12 000 іноземців — людей, які вирішили пов'язати своє життя з Трнавою, збагатити спільний дім своїми вміннями, досвідом і культурним багатством. Цей факт є природною частиною сьогодення, і ми усвідомлюємо, що саме зараз настав час діяти гнучко, відповідально та з чітким баченням.

Стратегія інтеграції іноземців у місті Трнава на 2025 – 2035 роки не є документом, створеним «за столом». Вона є результатом відкритого діалогу, до якого долучилися самі іноземці – понад сто з них поділилися своїми досвідами, думками та потребами. Не менш важливим є внесок понад чотирьохсот фахівців з Трнави, які завдяки своїм знанням допомогли створити реалістичну, функціональну та чутливу до людини рамку. Усім цим людям висловлюємо щирі подяку.

Нашою метою є, щоб ця стратегія була не лише набором заходів, а стала інструментом ефективної співпраці, побудови взаємної довіри та гармонійного співжиття між жителями Трнави та новими мешканцями міста. Йдеться про процес, який дозволить нам мати ситуацію під контролем, одночасно створюючи простір для зростання та взаємного збагачення.

Стратегія не є сама по собі метою. Вона є початком шляху, на якому разом створюємо сучасну, відкриту та згуртовану Трnavу — місто, де всі його жителі почувуються вдома і роблять свій внесок у спільне благо.

Марцела Седлакова
керівниця відділу соціальних справ
Міська адміністрація міста Трнави

ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ СТРАТЕГІЇ

Увесь процес підготовки стратегії побудований на мапуванні поточної ситуації в місті та мапуванні потреб, поглядів і тенденцій у іноземних громадах. Метою було, окрім підвищення релевантності стратегічного документа, також підтримати інформованість і участь іноземних громад у житті міста, а також посилити координаційну роль міста. Створення стратегії тривало 13 місяців.

Фаза 1: Мапування ситуації

Основою був аналіз, підготовлений **Центром дослідження етнічності та культури (CVEK)**, який зібрав усі доступні дані, проаналізував чинні міські стратегії та провів 16 напівструктурованих інтерв'ю з організаціями та інституціями в Трнаві. Результатом став **внутрішній аналітичний матеріал для підготовки стратегії інтеграції іноземців та іноземок у місті Трнава**.

Фаза 2: Мапування потреб

У межах мапування було організовано загалом 18 фокус-груп. Нашим партнером у цій фазі була **Робоча група зі створення стратегії інтеграції іноземців у місті Трнава**, яка складалася з п'яти осіб із Монголії, України, Туреччини та Греції. Під час затверджених зустрічей робочої групи ми збирали дані, які використовувалися для підготовки аналізу фокус-груп. У співпраці з NIVAM та культурною медіаторкою ми провели фокус-групи зі школярами середніх шкіл, родинами та іноземними працівниками.

Фаза 3: Спільне створення заходів

У цій фазі ми організували мультиекспертну робочу зустріч **«Створення заходів для стратегії інтеграції іноземців у місті Трнава»** та провели консультаційні зустрічі з кількома міськими акторами (Zaži v Trnave, GenT, Učiasa sa Trnava). Підготовчим матеріалом для цих зустрічей слугував спеціально створений Робочий зошит, який містив результати з обох попередніх фаз та пропозиції заходів. У рамках ротаційних робочих груп **25 експертів і експерток з Трнави надали зворотний зв'язок та пропозиції до заходів**. Після цього проєкт стратегії був зроблений доступним для коментування як для експертів і експерток, так і для робочої групи, сформованої з іноземців.

1. СИТУАЦІЙНИЙ АНАЛІЗ

Трнава — це місто, у якому історія поєднується з сучасним розвитком. Збережені міські мури, вузькі вулички та численні церкви разом із міськими традиціями й культурними заходами формують важливу частину ідентичності міста.

Окрім історичної спадщини, Трнава є також значним економічним центром. Автомобільна, машинобудівна, електротехнічна, скляна, меблева та харчова промисловість роблять місто одним із найважливіших промислових вузлів Словаччини. Великі роботодавці разом із промисловими парками в околицях створюють широкий спектр робочих можливостей та підтримують економічний розвиток міста.

Трнава є водночас університетським центром. Тут діють Трнавський університет у Трnavі, Університет св. Кирила і Мефодія в Трnavі та Матеріалознавчо-технологічний факультет Словацького технічного університету в Братиславі з розташуванням у Трnavі. Вищі навчальні заклади щороку приваблюють до міста тисячі студентів із різних регіонів Словаччини та з-за кордону. Академічна спільнота сприяє динамічності міста і підсилює його інноваційний потенціал. Трнава також декларує прихильність до принципів освіти впродовж життя та є частиною Міжнародної мережі навчальних міст ЮНЕСКО.

Культурно-креативна сцена та громадянське суспільство є одними з сильних стовпів міста. Тут діють культурні центри, неурядові та громадські організації, які пропонують широкий спектр мистецьких, соціальних та освітніх активностей.

Місто приділяє увагу також молоді. Міська молодіжна організація, молодіжні клубні простори та спільнотні місця пропонують можливості для розвитку навичок і неформальної освіти. Трнавський Молодіжний парламент для людей є дорадчим та ініціативним органом Міської ради Трnavи та мера міста, забезпечуючи тісніший контакт молоді з органами місцевого самоврядування.

Трнава має компактну структуру. Місто активно розбудовує інфраструктуру для сталого транспорту — підтримує мобільність пішоходів і велосипедистів, розширює мережу велодоріжок з поєднанням із навколишніми громадами, створює безпечні переходи, розвиває політику паркування. Так само місто реагує на зміни клімату, впроваджуючи на території екологічні та водоутримувальні заходи для підтримки сталого урбанізму шляхом розширення зелених зон і створення відпочинкових просторів. Паралельно підтримується розвиток культури й креативної індустрії, дозвілєвих активностей, реалізуються заходи, спрямовані на формування здорового способу життя мешканців і позитивного ставлення до рухової активності. Взаємини між містом і його жителями підтримуються завдяки чіткій комунікації та якісним послугам.

Трнава – це місто, у якому поєднуються історія, стабільна економіка, університети, культура й активна спільнота. Воно має потенціал стати центральноевропейським центром економіки знань, науки та досліджень, високоякісної культури та спорту. Місто розвивається динамічно, але водночас зберігає свою унікальність і пропонує добрі умови для життя всім своїм мешканцям.

Взаємопов'язаність із стратегічними документами

Стратегія інтеграції іноземців у місті Трнава спирається на чинні стратегічні рамки на місцевому та національному рівнях:

- **Програма розвитку міста Трнави (2025)** становить базову стратегічну рамку для теперішнього й майбутнього розвитку міста. Підготовка стратегії інтеграції іноземців ґрунтується насамперед на стратегічній області 3 «Стабільність і безпека» у стратегічній цілі 3.1 «Посилення безпеки та соціальної стабільності».
- **Комунальний план соціальних послуг міста Трнава (2020/2025)** з погляду планування соціальних служб приділяє увагу окремим цілям, як-от особистий розвиток громадян, підтримка вразливих груп населення та участь окремих цільових груп у житті громади.
- **Національна стратегія Словацької Республіки з управління притулком та міграцією (2025)** встановлює рамки управління Словаччини у сферах притулку та міграції з акцентом на важливість інтеграції іноземців та необхідність підтримки їхнього самозабезпечення і соціального включення.
- **План відновлення та стійкості Словацької Республіки, Компонент 10 (2022)** спрямований на підтримку висококваліфікованих працівників з-за кордону. Утримання та залучення іноземних талантів становить важливий потенціал і для розвитку міста.

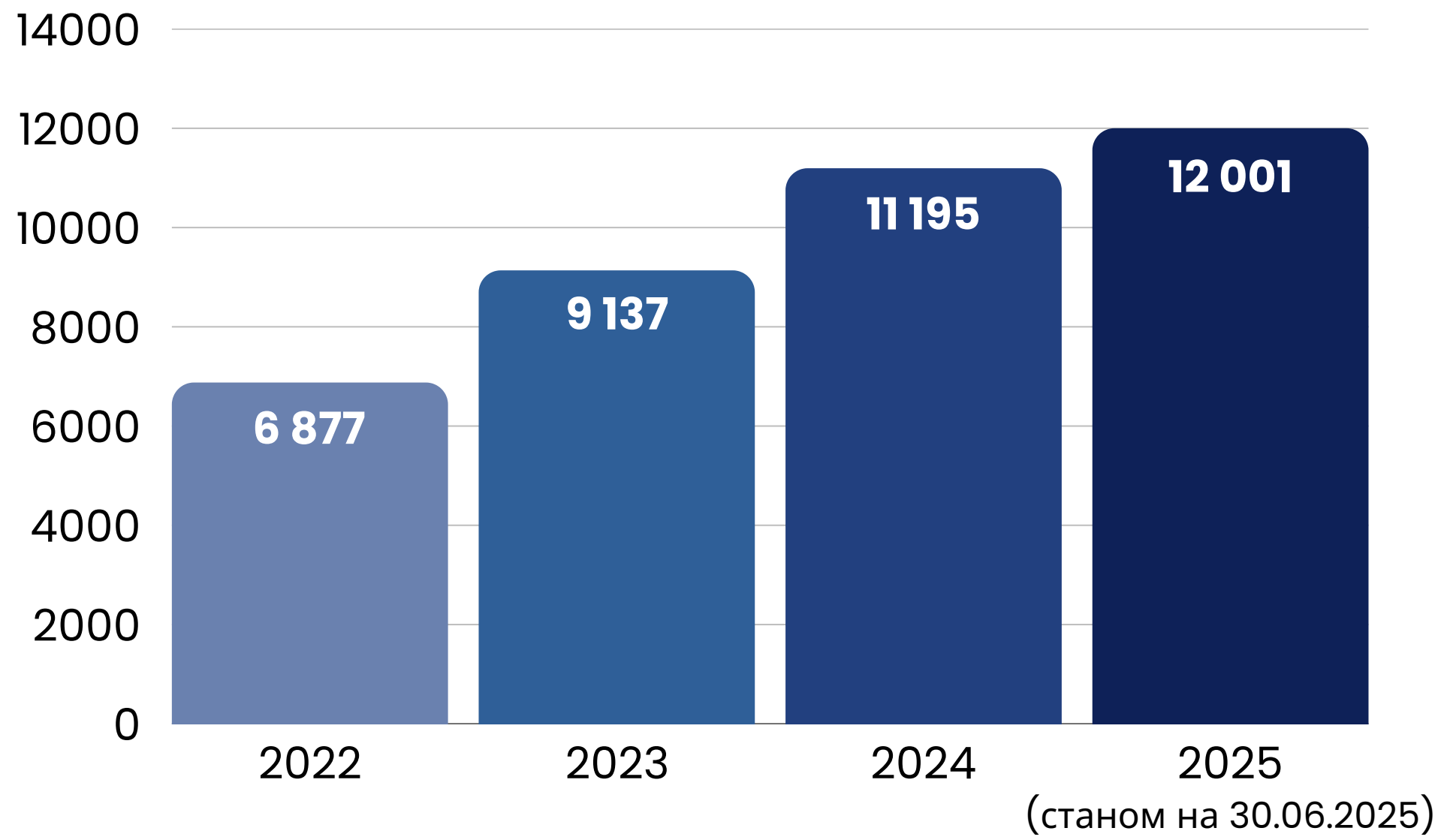
Інституції та організації, що працюють у сфері інтеграції іноземців у Трnavі

У сфері підтримки та інтеграції іноземців у Трnavі працює кілька спеціалізованих організацій, які надають різні послуги — від соціального й правового консультування до громадських активностей і навчання словацької мови. До найважливіших належать:

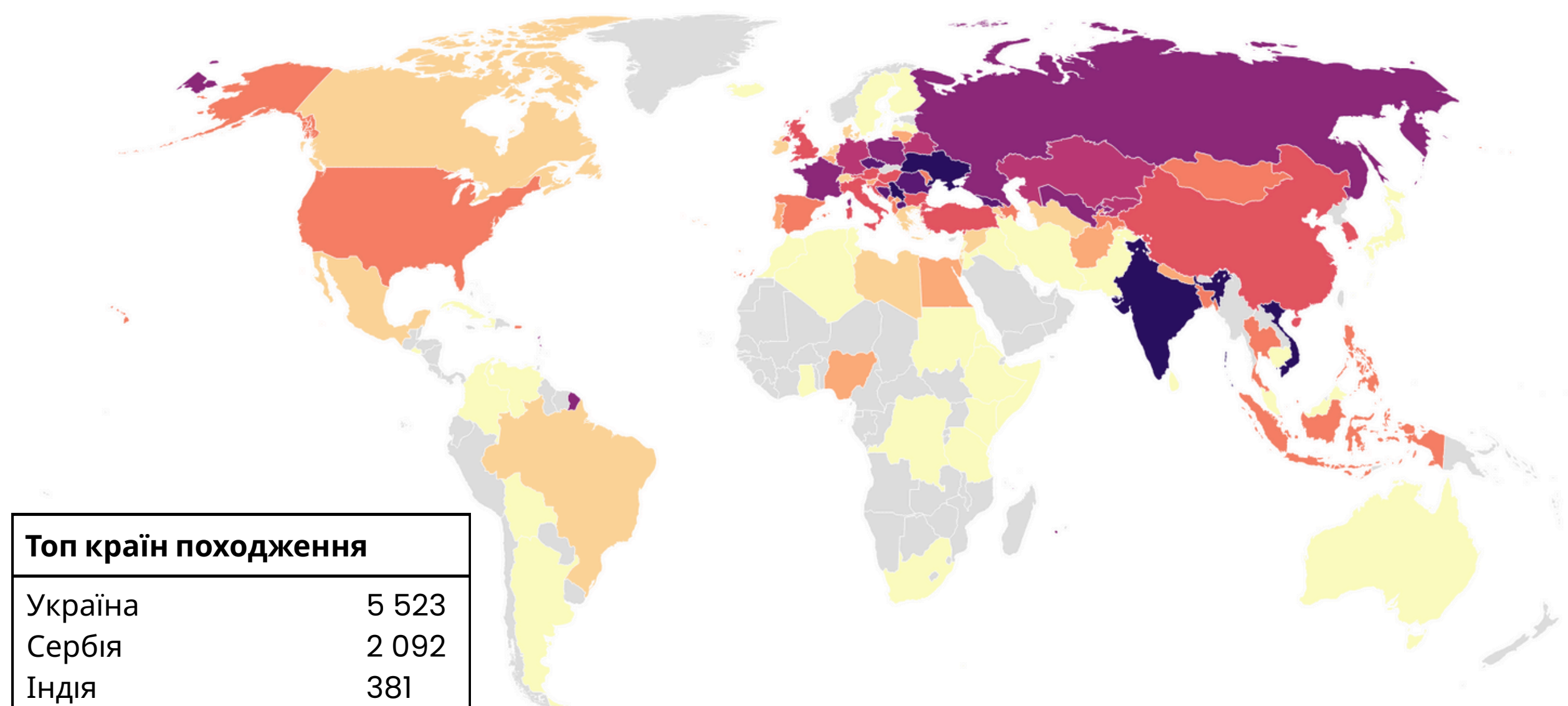
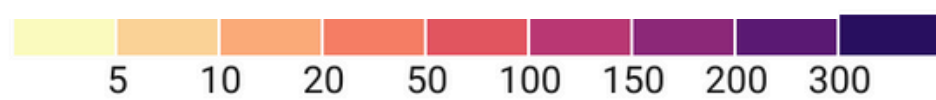
- **Центр підтримки для іноземців ConnecTT** — реферат підтримки людей з іноземним походженням (ConnecTT), Міська адміністрація міста Трnavи.
- **Центр підтримки – Інтеграційний центр** Трnavської архідієцезіальної благодійної організації.
- **Інтеграційний центр Opora** Центру допомоги родині.

Огляд даних

ДИНАМІКА КІЛЬКОСТІ ІНОЗЕМЦІВ У МІСТІ ТРНАВА

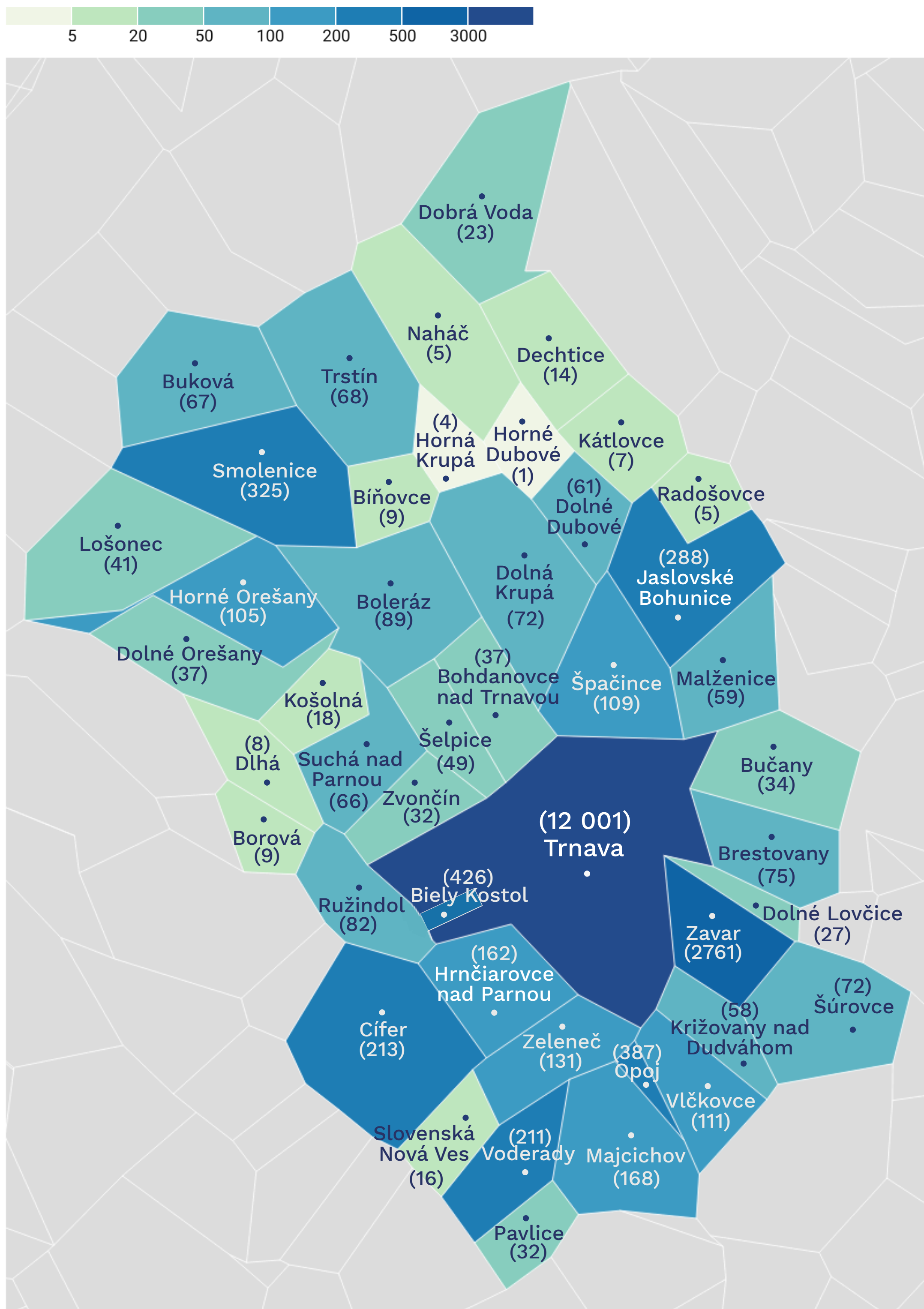
КРАЇНИ ПОХОДЖЕННЯ ІНОЗЕМЦІВ У МІСТІ ТРНАВА

Топ країн походження	
Україна	5 523
Сербія	2 092
Індія	381
В'єтнам	318
Північна Македонія	290
Грузія	254
Румунія	219
Чеська Республіка	219
Боснія і Герцеговина	209
Узбекистан	193

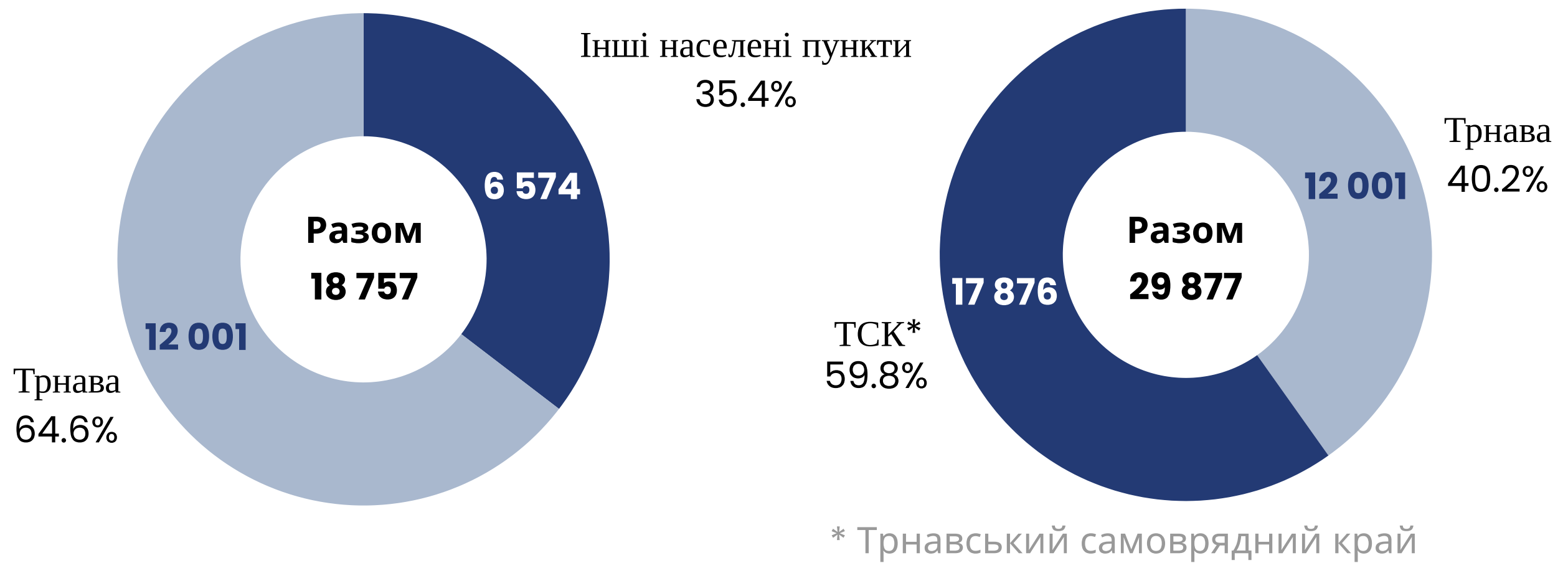
Огляд даних

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ ЗА НАСЕЛЕНИМИ ПУНКТАМИ В ОКРУЗІ ТРНАВА

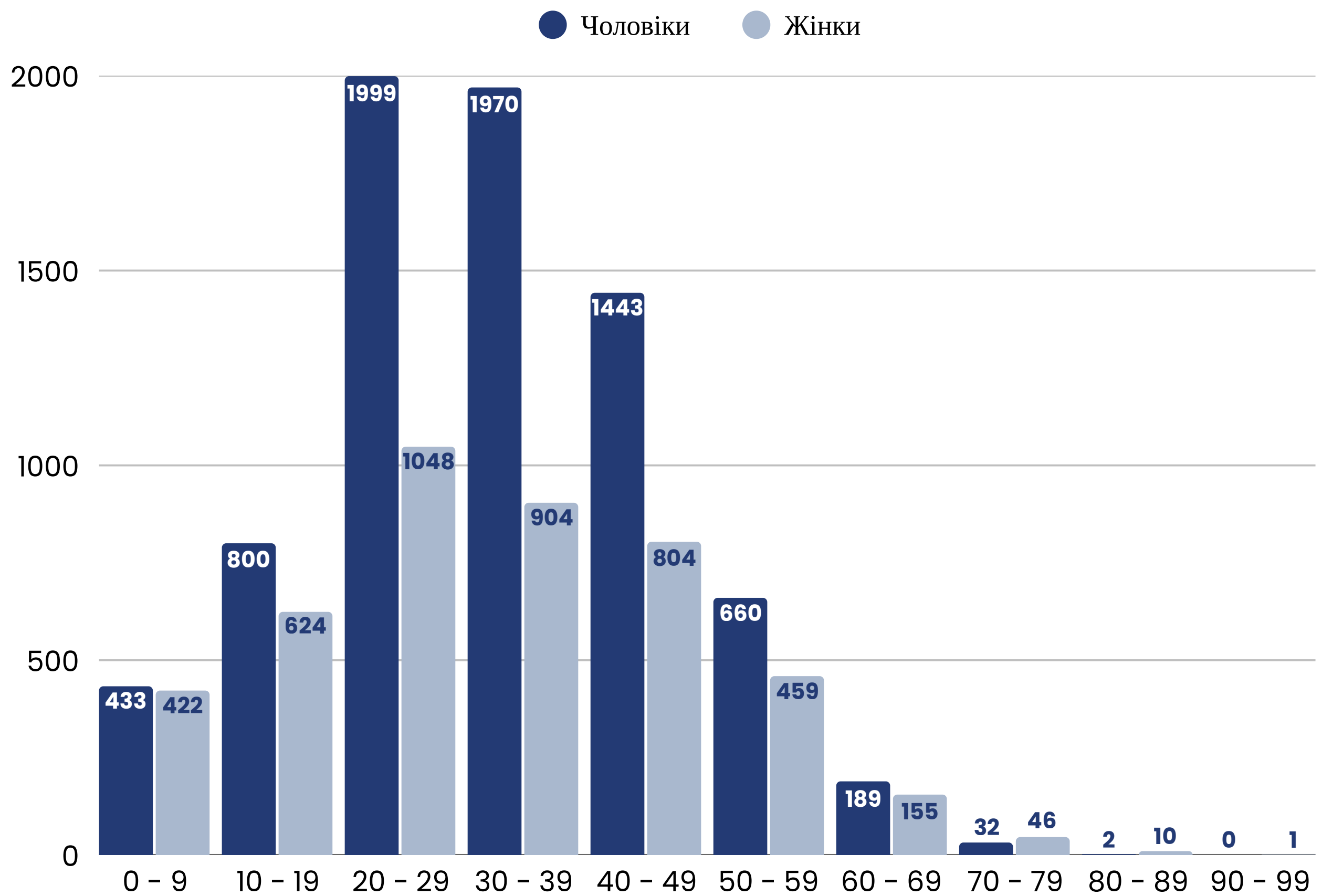

Огляд даних

СПІВВІДНОШЕННЯ КІЛЬКОСТІ ІНОЗЕМЦІВ В ОКРУЗІ ТРНАВА ТА У ТРНАВСЬКОМУ САМОВРЯДНОМУ КРАЇ

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ ЗА ВІКОМ І СТАТТЮ В МІСТІ ТРНАВА СТАНОМ НА 30.06.2025:

Огляд даних

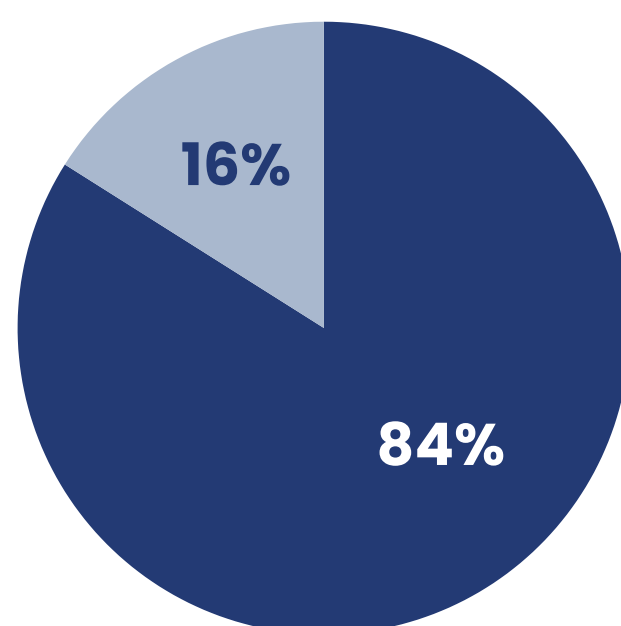
КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ ЗА ТИПОМ ПЕРЕБУВАННЯ В МІСТІ ТРНАВА СТАНОМ НА 30.06.2025:

Жінки та діти становлять **88%** усіх осіб із тимчасовим притулком у Трнаві.

ЧАСТКА КІЛЬКОСТІ ІНОЗЕМЦІВ ВІД КІЛЬКОСТІ ГРОМАДЯН СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ, ЯКІ ПРОЖИВАЮТЬ У МІСТІ ТРНАВА:

Іноземці

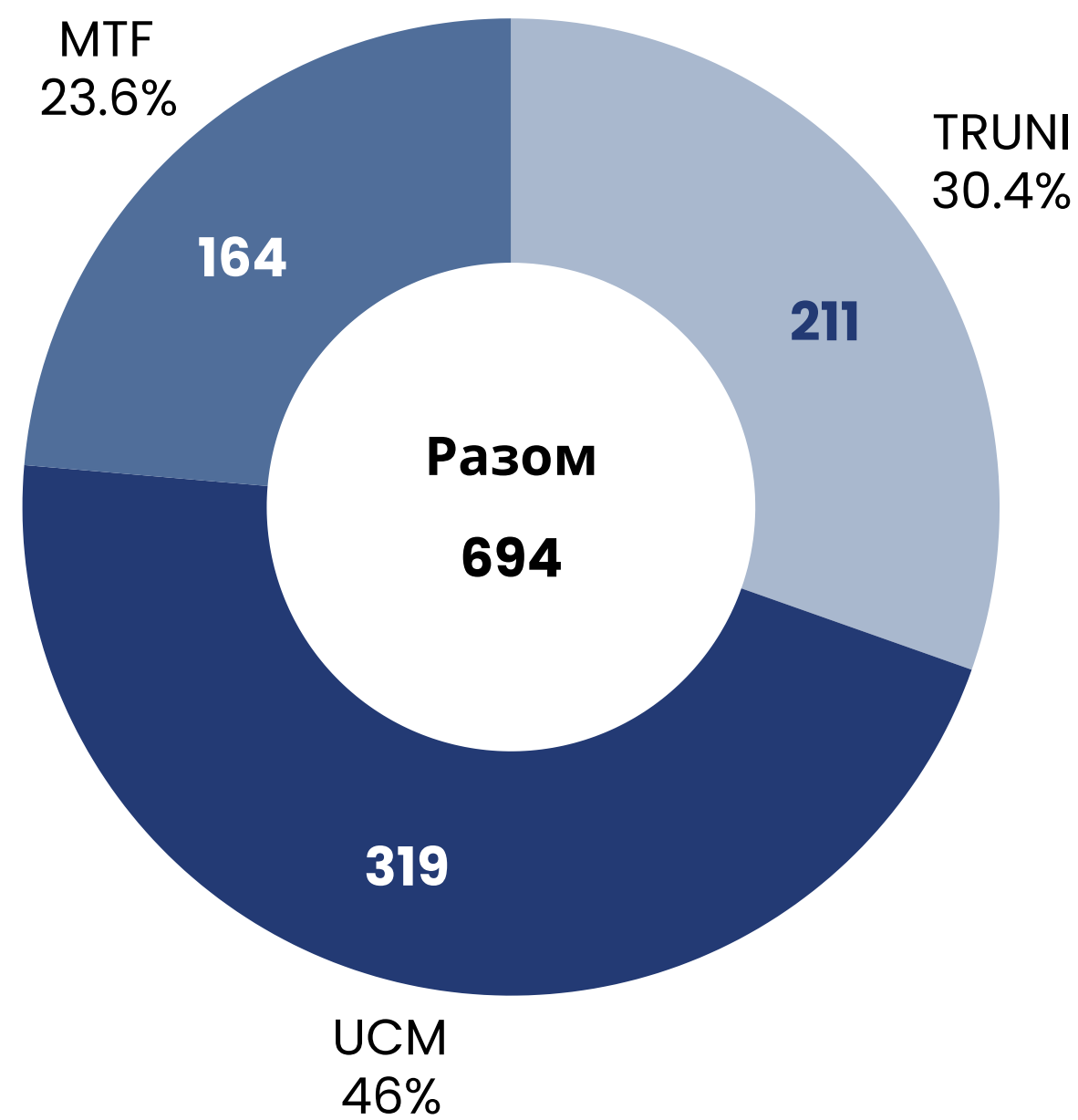

Громадяни Словацької Республіки

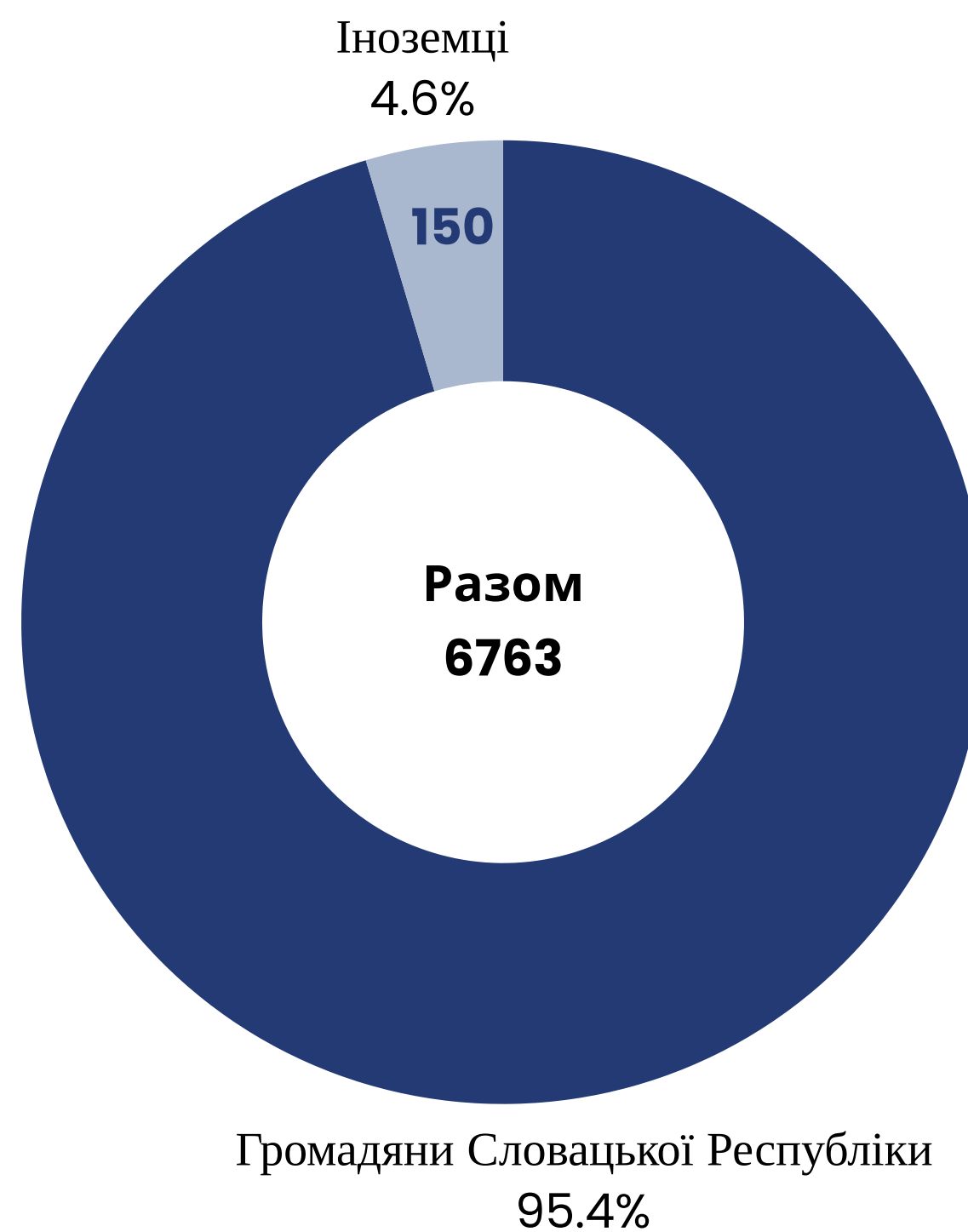
Майже кожен шостий житель міста є іноземець.

Огляд даних

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ ТРНАВИ В АКАДЕМІЧНОМУ РОЦІ 2024/2025 СТАНОМ НА 31.10.2024:

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ У СЕРЕДНІХ ШКОЛАХ ТРНАВИ В НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ 2025/2026 СТАНОМ НА 15.09.2025:

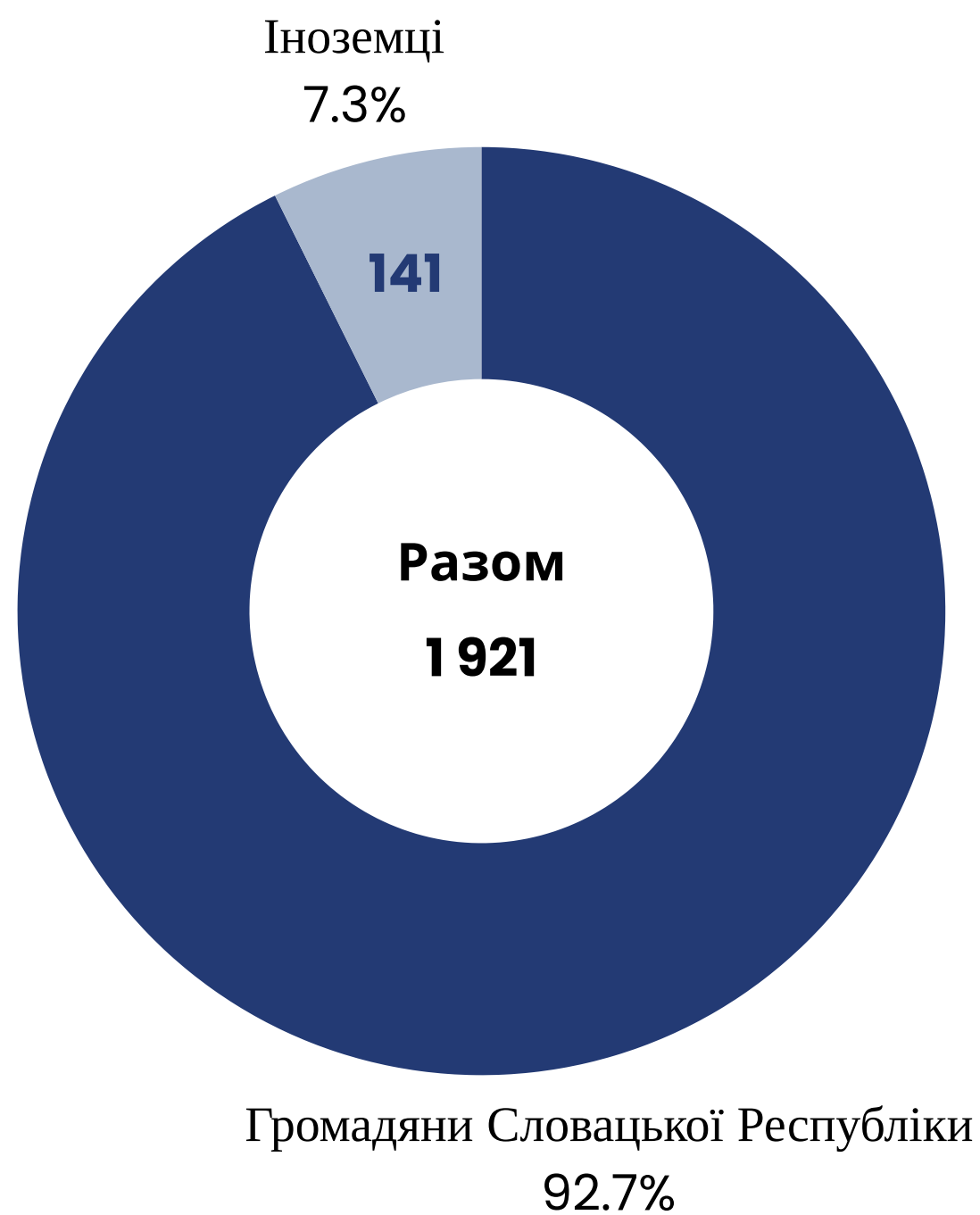

Огляд даних

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ У ПОЧАТКОВИХ ШКОЛАХ ТРНАВИ В НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ 2025/2026 СТАНОМ НА 15.09.2025:

КІЛЬКІСТЬ ІНОЗЕМЦІВ У МІСЬКИХ ДИТЯЧИХ САДКАХ ТРНАВИ В НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ 2025/2026 СТАНОМ НА 15.09.2025:

2. ВИХІДНІ СИТУАЦІЇ ЦІЛЬОВИХ ГРУП

Стратегія спрямована на три цільові групи іноземців, які ми визначили в Трнаві як пріоритетні: **молодь, родини та іноземні працівники**. До кожної цільової групи стратегія підходить через п'ять тематичних сфер інтеграції, у яких місто має компетенції та можливості активно впливати на ситуацію:

- Соціальні питання, культура та дозвілля
- Освіта
- Інформованість та ставлення до міста
- Партиципація і волонтерство
- Інституційна підтримка та послуги

Вихідна ситуація ґрунтується на мапуванні потреб, позицій і тенденцій серед 98 іноземців. Під час її підготовки ми прагнули максимально точно описати актуальний стан, включно з конкретними викликами.

2.1. Спільні тенденції

Досвіди учасників фокус-груп у всіх цільових групах зводяться до п'яти основних спільних тенденцій, які на початку окреслюють базовий рамковий контекст інтеграції іноземців у Трнаві.

Трнава як тихе, спокійне та безпечне місто

Більшість учасників походять зі значно більших міст. Вони одностайно сприймають Трнаву як тихе, спокійне та безпечне місто. Загальне відчуття безпеки вони оцінюють позитивно, хоча деякі з них також стикалися з вербальними нападами. Водночас ця «тиша» у молодих людей, особливо серед учнів середніх шкіл та студентів університетів, створює враження, що в місті відбувається мало цікавого, а пропозиція дозвіллевих активностей чи можливостей для професійного розвитку є обмеженою.

Низька інформованість

Одним із найвиразніших висновків є те, що інформація про події в місті майже не доходить до учасників. Вони не стежать активно за офіційними міськими каналами — ніхто з учасників не знав про Novinky z radnice (щомісячник, який місто видає в друкованій та електронній версіях і який доступний безкоштовно), а лише двоє учнів знали про інстаграм-профіль міста. Про можливості, наприклад про дешевшу

паркувальну картку, вони здебільшого дізнаються випадково — наприклад, від колег. Більшість молодих учасників ніколи не чули про Trnavské klubovne. Головним джерелом інформації про життя в місті для них є неформальні групи в соціальних мережах (особливо у Telegram). Офіційна інформація доходить до них лише рідко, часто є незрозумілою та зазвичай не передається через ті комунікаційні канали, якими вони користуються регулярно.

Мовна підготовленість

Мовний бар'єр є найбільшою перешкодою інтеграції, про яку згадують учасники. Коли ми запитали, яка одна річ могла б покращити їхнє життя в Трнаві, майже всі назвали вивчення мови. Один із іноземних працівників прямо окреслив мовний бар'єр як «топ-проблему». Хоча курси словацької мови існують, їхня доступність є обмеженою. Діти у школах сприймають наявні курси як неефективні, оскільки на них потрапляють учні з різним рівнем володіння словацькою мовою.

Життя в “бульбашках”

Учасники живуть ізольовано від місцевої спільноти. Тривожним є те, що жоден з опитаних університетських студентів не має близької дружби зі словаком. Подібно й іноземні працівники мають друзів переважно серед колег-іноземців. Вийти за межі соціальної «бульбашки» ускладнює також те, що щоденний ритм багатьох родин та працівників зводиться до замкненого циклу: робота – покупки – дім. Серед молоді цей феномен виражений меншою мірою, і в школі вони добре соціалізуються. Однак поза школою вони здебільшого спілкуються з людьми зі своєї країни.

Взаємна неготовність до інтеграції

Явище, яке охоплює всі згадані тенденції, — це взаємна неготовність іноземців і місцевих мешканців, включно з інституціями, до спільного співіснування. Іноземці приходять у нове середовище часто без соціокультурної та мовної підготовки, їм бракує орієнтації в місцевих інституціях. З іншого боку, місцеве суспільство виявляє недостатньо проактивного підходу; учасники хоч і не сприймали відверто негативного ставлення, проте відзначали відсутність підтримки. Ця взаємодія породжує негативний досвід, який посилює соціальну ізоляцію іноземців від місцевої спільноти.

2.2 Діти та молодь

Соціальні питання, дозвілля та культура

У шкільному середовищі молоді люди формують дружні стосунки зі словацькими однокласниками та не відчують себе виключеними. Однак поза школою цей процес значно слабший — там вони **здебільшого дружать тільки з однолітками зі своєї країни**.

Окремим викликом є деякі діти з початкових шкіл, які прибули внаслідок війни з України. Багато з них несуть у собі важкий досвід і часто мають відчуття, що їхні ровесники «ще діти», тоді як їм самим уже довелося зіткнутися з серйозними життєвими темами.

Діти з початкових шкіл проводять дозвілля здебільшого в кількох повторюваних місцях у місті — найчастіше в Рожевому парку, у торговому центрі, у спортивному комплексі Lokomotíva або на території початкової школи на вулиці Spartakovská.

Дозвілля студентів університетів значною мірою пов'язане з життям в гуртожитку. Більшість студентів проводить час у своїх кімнатах. Перебування поза гуртожитком трапляється радше винятково; лише дехто зазначив, що інколи відвідує парки чи кав'ярні в центрі міста. Міські події вони відвідують швидше випадково, коли натрапляють на них. Декілька студентів зазначили, що їм такі заходи подобаються, і вони б охоче відвідували їх частіше. Проблемою, однак, залишається **нестача інформації** — студенти часто не знають, що зараз відбувається в Трнаві.

Загалом молодь проводить більшість свого вільного часу в онлайн-середовищі, де споживає контент здебільшого мовою своєї країни або англійською, і тому залишається частиною цифрової культури, яка їм ближча, ніж словацька реальність.

Освіта

Діти в початкових і середніх школах у порівнянні з освітньою системою у своїх країнах походження сприймають навчальний процес як простіший. Попри загальну доступність курсів словацької мови в початкових школах, учні вказують на кілька недоліків нинішнього підходу. Більшість дітей сприймала курс як надто загальний і слабо адаптований до їхніх індивідуальних мовних потреб. За словами старшокласників, мовна підтримка є недостатньою, що негативно впливає на успішність на матуральному іспиті зі словацької мови.

Іноземні студенти в Словаччині зазвичай вступають до університетів із дуже обмеженим знанням словацької мови, попри те, що навчання переважно відбувається саме словацькою. Система посередницьких агентств дозволяє швидко потрапити

в академічне середовище, але водночас призводить до того, що студенти часто залишаються без підтримки. Студенти чітко висловили потребу у впровадженні адаптаційної програми після вступу, у межах якої вони мали б можливість зорієнтуватися в тому, як долучитися до навчального та позанавчального життя, а також отримати мовну підтримку. Деякі студенти звертали увагу на негативний досвід зі студентськими відділами під час вибору університету, згадуючи нечутливий підхід та упередження. Значну невизначеність викликає мінливе законодавство в галузі проживання, навчання чи працевлаштування. Багато хто не знає, що на них чекає після завершення навчання, як орієнтуватися поза межами академічного середовища, де шукати допомогу, як долучитися до спільноти, які мають права та обов'язки. Ця інформаційна невизначеність ускладнює їм планування майбутнього в Словаччині.

Інформованість та ставлення до міста

Молоді люди сприймають Трнаву як спокійне та безпечне місто, у якому їм добре живеться. Водночас їхній контакт із містом залишається переважно **поверхневим і слабо закоріненим**. Учні середніх шкіл та студенти університетів також характеризують місто як надто спокійне; у висловлюваннях з'являлися твердження, що Трнава є «нудною» і що в ній бракує достатніх можливостей для розваг.

Молоді не знають відомі локації та атракції в місті, їм бракує базової орієнтації в тому, чим живе місто і які активності пропонує. У студентів університетів ситуація складніша — вони не мають ширшого соціального середовища чи родичів у місті, що суттєво обмежує їхні можливості для закріплення. Громадське життя та контакт із місцевим середовищем для них далекі або невидимі.

Молоді іноземці не цікавляться подіями в Трнаві чи Словаччині, **інформація про місто до них не доходить**. Місту бракує такого способу комунікації, який був би для них доступним і зрозумілим — який би показував, чим Трнава вирізняється, які цінності представляє і що може їм запропонувати. Наявні інформаційні матеріали часто не враховують перспективу дітей з іноземним походженням, бракує мовної доступності чи способу подачі, релевантного для їхнього покоління.

У розмовах з учнями початкових шкіл був присутній відчутний сум за домом. Дехто з них сформулював, що їм «бракує частинки дому», висловлюючи потребу мати щось близьке. Один із учнів, наприклад, запропонував, що йому допоміг би **куточок з українськими книжками та коміксами**. Такі пропозиції вказують на необхідність символічних просторів, які допомогли б учням відчувати себе в Трнаві більш «як удома». Їхня відсутність поглиблює ізоляцію та послаблює їхнє закріплення в новому середовищі.

Значна частина студентів сприймає Трнаву як тимчасову зупинку. Багато хто

припускає, що після завершення навчання переїде до іншого міста — найчастіше до Братислави — або залишить Словаччину на користь країн Західної Європи. Інші поки що не мають ясності щодо того, чи планують залишитися в Трнаві або в Словаччині. Їхнє рішення суттєво впливає невизначеність у сфері побутового статусу, можливостей працевлаштування після завершення навчання та загальної життєвої стабільності.

Партиципація та волонтерство

Учні початкових шкіл часто не знають, що таке партиципація, ані про існування шкільних парламентів чи інших можливостей висловити свою думку. Їм бракує не лише достатньої інформованості, але й позитивних прикладів активної участі.

Учні середніх шкіл та студенти університетів мають обмежену інформацію про можливості долучитися до громадського життя чи волонтерських активностей у Трнаві. Волонтерство їх цікавить, особливо коли воно пов'язане з конкретними видами діяльності, наприклад допомогою тваринам або біженцям, однак про такі можливості вони зазвичай не знають. Попри це, у групах з'явилися позитивні досвіди, які свідчать, що за наявності належної підтримки й доступності партиципація та волонтерство можуть зміцнити їхні зв'язки з місцевим середовищем. Такі активності були б для них привабливими, особливо якби напряду відповідали їхнім інтересам або надавали їм змістовну роль у спільноті.

2.3 Родина

Соціальні питання та дозволя

Помітним явищем у міжлюдських відносинах та повсякденному житті іноземців є відчуття недостатнього закорінення та соціальної ізоляції від місцевої спільноти. Повсякденне життя багатьох родин відбувається в замкненому циклі: **робота — покупки — дім**. На вільний час часто не залишається ані енергії, ані часу, особливо у вразливих груп, таких як неповні (однобатьківські) сім'ї. Соціальні зв'язки вони вибудовують переважно в межах власної громади, однак навіть це не є правилом — через культурні особливості та фрагментованість стосунків у суспільствах країн їхнього походження.

Відчуття дому тісно пов'язане зі стабільністю та самореалізацією. Для одних ключовою умовою є набуття власного житла, для інших — насамперед пошук роботи, яка відповідала б їхній кваліфікації. Відчуття безпеки є різним. Деякі родини сприймають Трнаву як дуже безпечне місто, інші пережили вербальні напади та упередження. Неповні родини з України підтверджують, що почувуються в Трнаві безпечно, але водночас помічають зростання напруги та проявів ненависті в онлайн-просторі. У поєднанні з їхнім невизначеним статусом у суспільстві це викликає в них більший

страх перед можливою агресивною реакцією в публічному просторі та спонукає до прагнення «менше на себе звертати увагу».

У релігійній сфері іноземці цінують, наприклад, богослужіння українською мовою, проте вони б вітали більше визнання своїх культурних і релігійних свят. Також неодноразово звучав інтерес до культурно різноманітніших заходів, які дозволили б їм представити власну культуру.

Освіта

У сфері освіти дітей досвід родин здебільшого є позитивним. Запис до шкіл у більшості випадків відбувався без ускладнень, і батьки цінують відкритість та підтримку з боку шкіл. Водночас через обмеженість місць кілька родин не мають доступу до передшкільної освіти. Також були випадки булінгу, настільки серйозні, що призвели до зміни школи або тимчасового переходу на дистанційне навчання.

Попри те, що освіта дітей і молоді загалом сприймається як достатня, в освіті дорослих існують значні прогалини. Родини відчувають гостру потребу не лише у **продовжуваних і взаємопов'язаних курсах словацької мови, але й у перекваліфікаційних курсах.**

Для матерів-одиначок, які переживають психологічне навантаження, корисними були б також групи підтримки, психологічне консультування або «жіночі клуби», де вони могли б отримати підтримку у сфері психічного здоров'я. Фінансові можливості є бар'єром для розвитку дітей з неповних родин. Батьки визнають, що в Словаччині вони не можуть дозволити собі платні гуртки, навчання та позашкільні активності, через що потенціал їхніх дітей залишається нереалізованим.

Інформованість та ставлення до міста

Ставлення родин до міста залишається неоднозначним. Хоча вони сприймають Трнаву як комфортне місце для життя, їхній зв'язок із подіями в місті є слабким. Вони не стежать активно за локальними медіа чи офіційними інформаційними каналами міста; головним джерелом інформації для них є спільнотні групи в соціальних мережах (переважно в Telegram). Довіру вони покладають на постійних дописувачів цих груп. У результаті про міські заходи вони часто дізнаються випадково, із запізненням або не дізнаються взагалі. У розмовах неодноразово звучала потреба в **централізованому та легко доступному огляді** подій, бажано через ті канали, які вони вже звично використовують.

Діти у більшості випадків адаптуються швидше, тоді як батьки важче формують ідентифікацію з містом. Оскільки майбутнє в місті для них тісно пов'язане з майбутнім

їхніх дітей та створенням стабільного середовища, рішення про те, чи залишатися в Трнаві назавжди, вони зважують, і для багатьох воно залишається відкритим.

Партиципація та волонтерство

Хоча рівень участі в житті міста є радше епізодичним, родини виявляють готовність долучатися, особливо в сфері культури. Вони охоче брали б участь у заходах і допомагали з їхньою організацією, якщо б ці події представляли їхні традиції та фольклор. Перешкодою є не лише брак можливостей, а й страх перед негативною реакцією місцевих жителів, які можуть бути «втомлені від українців».

У батьків-одинаків проявляється сильна мотивація долучатися до спільнотних активностей, таких як волонтерське прибирання громадських просторів, з метою бути корисними та активно змінювати негативний образ українців в очах словацької громадськості. Вони хочуть показати, що працюють, сплачують податки та роблять внесок у суспільство, і цим боротися з упередженнями.

Інституційна підтримка та послуги

Орієнтація дорослих іноземців у системі державних і міських інституцій є дуже обмеженою й зазвичай пов'язана лише з тими установами, з якими вони мали особистий досвід. Їм бракує огляду компетенцій окремих установ і розуміння послуг, які надає місто та держава. Значною проблемою є **інформаційна неоднозначність** — нечіткі інструкції від службовців, а про вигідніші послуги, такі як дешевша паркувальна картка чи можливість засвідчення підписів у міській управі, вони дізнаються лише випадково від знайомих. Тому родини вітали б наявність зрозумілого інформаційного матеріалу — брошури або чеклиста на вебсайті міста, який допоміг би їм краще орієнтуватися в системі.

2.4 Іноземні працівники

Соціальні питання, дозвілля та культура

Спільноти іноземних працівників у Трнаві характеризуються вираженою соціальною ізоляцією та слабким зв'язком із місцевими подіями. Їхні джерела інформації складаються передусім зі ЗМІ країн походження та міжнародних новин. Соціальні зв'язки розвиваються майже виключно в межах іноземних спільнот, тоді як дружні контакти зі словаками радше поодинокі і здебільшого обмежуються робочим середовищем. Ця видима незацікавленість середовищем, у якому вони живуть, однак не є наслідком апатії, а впливає з первинного негативного досвіду, який по обидвох сторонах створює бар'єри.

Щоденний ритм іноземних працівників часто зводиться до трикутника: **робота – покупки – житло**. Вільний час вони проводять активно рідко, що пов'язано передусім зі змінною роботою та частими понаднормовими годинами. До небагатьох місць для проведення дозвілля, які вони відвідують, належать кінотеатри та передусім торгові центри, які надають їм відчуття комфорту завдяки анонімності та присутності людей із різних країн. Такий спосіб проведення вільного часу відповідає також їхньому інтересу до більшої культурної різноманітності в місті, яка дала б їм змогу знайомитися з людьми зі схожим соціальним контекстом і вести повноцінніше спільнотне життя.

У сфері збереження власної культури та релігії іноземці відчують кілька обмежень. Їм бракує суспільного визнання їхніх свят і традицій, а також відповідного простору для їхнього практикування.

Освіта

Мовний бар'єр проявляється в більшості сфер повсякденного життя. Найбільш виразно він виявляється під час контакту з державними та міськими інституціями, де спілкування англійською мовою часто є обмеженим або взагалі відсутнє. Іноземці при цьому усвідомлюють, що знання словацької мови є необхідним для їхньої інтеграції: воно сприяє позитивнішому сприйняттю з боку мешканців Трнави, полегшує комунікацію з установами та підтримує формування взаємин.

Інформованість та ставлення до міста

Ставлення іноземних працівників до Трнави є слабким і маловираженим. Більшість із них не стежить активно за подіями в місті, а інформацію отримує радше випадково. Тому вони б вітали більш систематичну інформацію англійською мовою — як через онлайн-канали, так і через кращу навігацію в місті.

Активна участь у громадському житті майже відсутня, що однак не свідчить про брак зацікавленості. Навпаки, кілька іноземців висловили бажання бути більш залученими, брати участь у мультикультурних заходах і активно представляти власну культуру.

Інституційна підтримка та послуги

Орієнтація іноземних працівників у системі словацького державного управління є низькою. Початкові адміністративні процедури за них оформляє роботодавець або агентура, тому їхній контакт з установами є мінімальним. **Координатор на роботі**, навіть понад рамки своїх обов'язків, стає єдиною контактною особою при вирішенні широкого спектра життєвих ситуацій. У результаті їхні знання системи часто обмежуються лише тими відомостями, які їм надає координатор.

Інформацію про свої права та обов'язки вони отримують переважно з груп у соціальних мережах. Досвід взаємодії з чиновниками є різним — від доброзичливого до неприємного. Траплялися також випадки неправильно наданої інформації, що було пов'язано не лише з мовним бар'єром, але й зі специфічним статусом перебування, щодо якого службовці не мали чітких інструкцій.

2.5 Висловлювання учасників фокус-груп

«Словаки (однокласники) поведуться як діти і займаються дитячими питаннями, і мені нема про що з ними говорити» (учениця початкової школи).

«Учень пережив, як дорослі ображали його словами: “Українцям нічого робити в Трнаві, вони мають усе безкоштовно і повинні повернутися додому”» (учениця початкової школи).

«Трнава — гарне місто, але не для молоді. Тут мало подій, це радше місто для спокійного життя» (учень середньої школи).

«Мені тут бракує шматочка дому» (учень початкової школи).

«Словаки вже втомилися від українців. На початку війни була велика хвиля емпатії, а зараз її практично немає» (мати-одиначка).

«Хочу показати, що я працюю, плачу податки і роблю внесок у суспільство» (мати-одиначка).

«Моя донька мала неприємний досвід у першій школі — вона почувалася там погано, однокласники її уникали, ображали... Така поведінка була лише тому, що вона була українка» (учасниця фокус-групи “Родина”).

«Хочу знайти сайт або програму, де можна побачити всі культурні події в місті» (учасниця фокус-групи “Родина”).

«Я б охоче долучилася і активно допомогла в організації мультикультурного заходу, який був би спрямований не лише на українців, а дав би простір різним національностям представити свою культуру. Я не хочу привертати надто багато уваги, бо відчуваю, що словаки вже втомилися від української теми» (учасниця фокус-групи “Родина”).

«Мені не хотіли здавати квартиру через те, що я з Індії» (іноземний працівник).

«Буває, що я стою в черзі, а люди мене обходять і стають попереду, ніби не помічають мене» (іноземний працівник).

«У мене врізалися візком у супермаркеті. Вербальні образи й лайка, називали мене “китаянкою” виключно через мій азійський вигляд» (іноземний працівник).

«На роботі ми мали мультикультурний день, де колеги з різних країн могли приготувати традиційні страви та представити свою культуру. Я б дуже хотів узяти участь у подібному заході, якби щось таке проходило в місті» (іноземний працівник).

«Я почуваюся комфортніше в середовищі, де є люди з різних культур — тоді я не повертаю до себе стільки уваги» (іноземний працівник).

3. ВІЗІЯ, СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ ТА ЗАХОДИ

3.1 Візія

Трнава є відкритим, безпечним, міжнародним та згуртованим містом, яке вважає утримання, залучення та розвиток іноземного таланту важливою передумовою свого подальшого успіху. Іноземці та їхні діти стають повноцінними мешканцями міста. Різноманіття є бажаним явищем, яке комунікується інклюзивно та зрозуміло так, щоб кожен знав правила, доступні послуги та можливості долучення до життя міста.

Від першого дня іноземцям доступна багатомовна інформація, дієва мовна та адаптаційна підтримка в школах і на університетах, змістовні можливості для партиципації та волонтерства, а також справедливий доступ до міських послуг без зайвих бар'єрів. Відчуття зв'язку з містом посилюється завдяки доступній і зрозумілій інформації та видимості культурного різноманіття в культурному житті та громадському просторі.

Трнава має стабільний і сталий Центр підтримки для іноземців, який виконує роль координатора інтеграційних активностей та є відповідальним за цю тему на рівні міста. Він забезпечує міжсекторальну співпрацю, підтримує безперервність послуг і дозволяє місту системно реагувати на зміни у кількості іноземців.

Інтеграція іноземців у Трnavі сприймається як двосторонній довготривалий процес між іноземцями та більшістю населення, який підтримується локальними партнерствами між державним, муніципальним, неурядовим і приватним секторами. Активні іноземні та місцеві спільноти розглядаються як партнери, а місто регулярно коригує систему інтеграційної підтримки на основі даних та їхнього зворотного зв'язку, щоб інтеграція постійно покращувалася, а кожен міг повністю реалізувати свій потенціал на благо всього міського співтовариства.

3.2 Стратегічні цілі та заходи для їх досягнення

3.2.1 Соціальні питання, дозвілля та культура

Ціль: Зменшити соціальну ізоляцію іноземців та підтримати їхнє повноцінне залучення до суспільного, дозвілєвого та культурного життя міста.

Заходи:

Посилення культурної ідентичності, міжкультурного зв'язку та дозвілєвих активностей

- Ініціювати й підтримувати активності, які зміцнюють культурну ідентичність іноземців та підтримують міжкультурний діалог. Це включає, наприклад, створення культурних куточків у школах, бібліотеках, комунальних центрах / клубовнях, а також організацію регулярних подій, таких як Дні мов, тематичні мультикультурні вечори або воркшопи, спрямовані на взаємне знайомство з традиціями та звичаями.
- Забезпечити системне і видиме представлення культурного розмаїття в культурному та спільнотному житті міста, включно з онлайн-комунікацією, наприклад через відображення свят, традицій та важливих дат різних спільнот, що живуть у Трнаві.
- Реалізувати просвітницьку кампанію, спрямовану на більшість населення, з метою подолання упереджень, підвищення рівня інформованості в галузях міграції та інтеграції, а також попередження дискримінації й нападів, з якими стикаються іноземці.
- Зменшити бар'єри, що перешкоджають молодим іноземцям брати участь у наявних активностях та подіях, а також посилити їхню участь у них.

Мейнстримінг соціальних послуг

- Підготувати аналізи доступності різних соціальних та підтримувальних послуг із урахуванням різних категорій іноземців.
- Визначити можливості перегляду умов доступу до наявних соціальних послуг та пов'язаних із ними послуг (наприклад, житла) так, щоб принаймні найуразливіші групи іноземців мали до них доступ.

3.2.2 Освіта

Ціль: Зменшити мовний бар'єр іноземців та створити умови для утримання іноземних талантів у місті.

Заходи:

Доступність ефективної мовної підготовки для всіх груп іноземців

- Створити гнучкі та взаємопов'язані курси словацької мови.
- Забезпечити різні рівні складності та розклад, доступний також для людей, які працюють позмінно, або для неповних (однобатьківських) родин.
- Забезпечити поєднання мовних курсів із соціокультурною орієнтацією.
- Підвищити ефективність мовної підготовки під час адаптації учнів початкових шкіл.
- Визначити можливості створення єдиної програми мовного навчання
- для початкових шкіл.

Розвиток і підтримка активностей, спрямованих на утримання іноземних талантів у місті

- Поглибити співпрацю з освітніми інституціями (тренінги, міжкультурна комунікація, обмін статистичними даними).

- *Запровадити адаптаційну програму для студентів університетів, яка включатиме мовну підготовку та інформацію про функціонування навчального закладу, систему навчання, права та обов'язки, а також практичну орієнтацію в місті — з представленням інституцій та можливостей дозволя.*
- *Створити орієнтаційну карту, яка міститиме інформацію про перші кроки після завершення навчання та огляд можливостей реалізації в Трнаві.*
- *Підтримувати орієнтацію на словацькому ринку праці шляхом організації нетворкінгових подій і надання консультацій.*

3.2.3 Інформованість та ставлення до міста

Ціль: Забезпечити іноземцям доступ до релевантної інформації про життя в місті та події, щоб вони відчували себе частиною міської спільноти.

Заходи:

Посилити інформованість

- Створити спеціалізований вебсайт міста англійською мовою та іншими релевантними мовами, який надаватиме практичну інформацію про життя в місті, установи та послуги, а також про соціальні, спортивні й культурні активності. Сайт також слугуватиме для підтримки залучення та утримання іноземного таланту.
- Запровадити регулярний email-розсилку (newsletter) англійською мовою, яка узагальнюватиме найважливіші новини та анонси запланованих подій у місті.
- Розробити цифровий вітальний пакет для кожного нового молодого іноземця, що міститиме практичну інформацію: карту важливих місць (школи, психологічна підтримка, клубовні, волонтерство), контакти на підтримувальні організації, огляд маршрутів міського громадського транспорту та базовий словник для повсякденних ситуацій.
- Додати англійський переклад на інформаційні таблички та написи в міських будівлях, туристичних атракціях та інших релевантних місцях у місті.

Посилити ставлення до міста через онлайн- та офлайн-активності та кампанії

- Організувати тематичні прогулянки містом для іноземців, які живуть у Трнаві, щоб посилити їхнє відчуття належності до міста; прогулянки мають бути доступні англійською та іншими релевантними мовами.
- Регулярно готувати конкурси та челенджі для дітей початкових шкіл, наприклад, конкурс есеїв, фотоконкурси чи мистецькі конкурси («Розфарбуй Трнаву»), які підтримають творчість і зацікавлення містом.

3.2.4 Партиципація та волонтерство

Ціль: Створити можливості та мотивувати іноземців до активної участі в партиципативних процесах у місті, а також підтримати розвиток громадського та спільнотного життя через волонтерство.

Заходи:

Підвищити обізнаність про партиципацію та волонтерство

- Поглибити співпрацю з Волонтерським центром Трнавського самоврядного краю, GenT та іншими організаціями, щоб покращити інформування про можливості участі та волонтерства.
- Визначити можливості підтримки участі молодих іноземців у партиципативних процесах на різних рівнях.

Розвиток волонтерської програми Community Connectors

- Забезпечити сталий розвиток платформи активних іноземців, які мають особистий досвід інтеграції, та розширити її за участі місцевих волонтерів.
- Створити простір для активних іноземців, де вони могли б ставати амбасадорами своєї культури, брати активну участь у створенні мультикультурних заходів і представляти свою країну та традиції громадськості.
- Створити можливості для залучення молоді та студентів університетів до волонтерства, з акцентом на їхній професійний розвиток під час навчання.
- Заснувати ініціативу, яка б поєднувала іноземців зі словацькими волонтерами з метою неформального тренінгу мовної розмовної практики, взаємного культурного пізнання та наближення місцевого громадського життя.

3.2.5 Інституційна підтримка та послуги

Ціль: Підвищити якість і сталість інтеграційних послуг шляхом ефективної співпраці, роботи з даними та стабілізації ключових підтримувальних позицій і ресурсів.

Заходи:

Забезпечити сталість і розвиток Центру підтримки для іноземців — СоппесТТ

- Ідентифікувати можливості залучення зовнішніх фінансових ресурсів для сталої роботи центру.
- Забезпечити фінансування з міського бюджету, виділити необхідні кадрові ресурси та приміщення для сталої роботи центру у випадку втрати зовнішнього фінансування.
- Посилити координаційну роль центру щодо акторів, які працюють у сфері інтеграції іноземців у місті, та розвивати платформу співпрацюючих суб'єктів.

Створити комплексний механізм збору та оцінювання даних

- Забезпечити кадрові ресурси для координації збору та оцінювання даних у сфері зовнішньої міграції та інтеграції в місті.
- Налагодити співпрацю з релевантними акторами — державними інституціями, відділами міської управи та іншими організаціями, — та створити комплексну систему роботи з наявними статистичними даними про іноземне населення.
- Забезпечити постійне картування потреб, ставлень і тенденцій серед спільнот

людей з іноземним походженням і місцевого населення, використовуючи відповідні партисипативні методи та техніки.

- Дослідити можливості та, у разі доцільності, застосувати інструменти генеративного штучного інтелекту для підвищення якості й ефективності надання послуг іноземцям.

3.3 Заходи для подолання тенденцій

Для кожної тенденції встановлюється цільовий результат до 31.12.2026, а також визначаються запропоновані форми співпраці та параметри для піврічного огляду виконання ключових етапів, вихідне значення та джерело даних.

Реалізація заходів, спрямованих на подолання виявлених тенденцій, передбачається передусім за рахунок поточних зовнішніх ресурсів ЄС у межах Національного проекту “Інтеграція громадян третіх країн, включно з мігрантами” (ESF+), а також з міського бюджету міста Трнава.

3.3.1 Тихе, спокійне та безпечне місто і поінформованість

Активність	Партнерство	Вимірюваний показник — Початкове значення	Вимірюваний показник — Цільове значення	Джерело даних
Вебсторінка „Welcome to Trnava” англійською / українською	Відділ комунікації та зв'язків з громадськістю	-	Запущена вебсторінка; 50 тем англійською / українською; мінімум 2 000 відвідувань	Веб-аналітика, редакційний список тем
Офіційний Telegram-канал ConnectT	Відділ комунікації та зв'язків з громадськістю	144 підписники	300 підписники	Платформові метрики Telegram
Офіційний Instagram-профіль ConnectT	Відділ комунікації та зв'язків з громадськістю	245 підписники	400 підписники	Платформові метрики Meta
Міський e-mail-розсилковий бюлетень для іноземців, які живуть у Трнаві	Відділ комунікації та зв'язків з громадськістю	-	500 підписників; періодичність 12 випусків / рік	Платформові метрики (кількість підписників), публікаційний календар
Цифровий вітальний пакет для студентів та молоді	Відділ комунікації та зв'язків з громадськістю, університети, початкові школи, середні школи, NIVAM	-	Створений пакет; 250 завантажень	Веб-аналітика

3.3.2 Мовна підготовленість

Активність	Партнерство	Вимірюваний показник — Початкове значення	Вимірюваний показник — Цільове значення	Джерело даних
Курси словацької мови	Мовні школи, великі роботодавці	152 учасників	180 учасників; мін. 80% учасників оцінюють курс як корисний у повсякденній комунікації	Облік (списки учасників, відвідуваність), підсумковий оціночний опитувальник
Курси словацької мови для студентів ВНЗ	TRUNI, UCM, MTF STU	-	Мін. 2 цикли курсів для іноземних студентів і 35 учасників протягом 2026 року	Облік (списки учасників, відвідуваність), підсумковий оціночний опитувальник
Адаптаційна програма для студентів ВНЗ	TRUNI, UCM, MTF STU	-	3 факультети запустили програму; 50 студентів пройшли програму; мін. 80% учасників оцінюють адаптаційну програму як корисну	Облік (реєстрація до програми, відвідуваність, підтвердження про проходження), підсумковий оціночний опитувальник
Меморандуми про співпрацю з ВНЗ щодо надання соціально-культурної орієнтації	TRUNI, UCM, MTF STU	-	Мінімум 2 меморандуми про співпрацю з університетами/ факультетами	Підписані меморандуми про співпрацю

3.3.3 Життя в «бульбашках»

Активність	Партнерство	Вимірюваний показник — Початкове значення	Вимірюваний показник — Цільове значення	Джерело даних
Community Connectors: тренінг і мережа амбасадорів із громад	Zaži v Trnave / GenT / Неприбуткові організації	3 учасники на першій зустрічі; 0 подій для громадськості	9 підготовлених (навчених) connectors; 1 подія, фасилітована громадою	Списки присутності; записи про події (короткий звіт)

3.3.4 Взаємна неготовність до інтеграції

Активність	Партнерство	Вимірюваний показник — Початкове значення	Вимірюваний показник — Цільове значення	Джерело даних
Рамки статистичних даних щодо інтеграції	Багатосекторальний форум з інтеграції іноземців	-	2 аналітичні огляди даних; 1 інформаційний звіт	Консолідовані дані-сети від партнерів
Меморандуми про співпрацю з роботодавцями щодо надання соціокультурної орієнтації	Великі роботодавці	-	Мінімум 2 меморандуми про співпрацю	Підписані меморандуми про співпрацю
Надання соціокультурної орієнтації іноземним працівникам	Великі роботодавці	-	100 працівників пройдуть соціокультурну орієнтацію; мін. 80% учасників оцінюють орієнтаційний програм як корисний	Облік (списки учасників, відвідуваність), підсумковий оціночний опитувальник

4. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ

Перші кроки впровадження стратегії спрямовані на вирішення основних викликів відповідно до виявлених тенденцій. Для забезпечення подальшого довгострокового впровадження будуть створені дворічні акційні плани (поточний рік «n» + 2 роки) у співпраці з ключовими акторами та спільнотами людей з іноземним походженням. Акційні плани міститимуть конкретні цілі, заходи, вимірювані показники, відповідальні суб'єкти та орієнтовні ресурси.

4.1 Гестор стратегії

СоппестТТ – Центр підтримки для іноземців (реферат підтримки людей з іноземним походженням, Відділ соціальних справ, Міська адміністрація міста Трнави) виконує роль координатора впровадження, моніторингу та оцінювання стратегії. Він забезпечує такі види діяльності, як:

- Координація спільної розробки дворічних акційних планів та скликання багатосекторального форуму з інтеграції іноземців у Трнаві (мінімум 2× на рік).
- Управління процесами моніторингу та оцінювання, визначення індикаторів, підготовка щорічної інформаційної звітності.
- Координація збору даних з відділами Міської управи Трнави, школами, роботодавцями, державними та публічними інституціями; підготовка аналітичних оглядів даних.
- Координація комунікації з громадами людей з іноземним походженням, співрозробка багатомовних комунікаційних матеріалів (веб, розсилки, вітальні цифрові пакети).
- Розвиток послуг і програм, зокрема курсів словацької мови, адаптаційних програм для студентів університетів та волонтерської програми Community Connectors.
- Розвиток партнерств і співпраці з роботодавцями та університетами.

Критерії успішності гестора

- Виконання ключових етапів (≥ 85 % акційних кроків / заходів у встановлений термін).
- Мультисекторальний форум з інтеграції іноземців у Трнаві скликано мінімум двічі на рік; задоволеність учасників координацією за результатами форми зворотного зв'язку ≥ 90 %.
- Піврічні аналітичні огляди даних підготовлені вчасно; щорічна інформаційна доповідь подана Міській раді Трнави у встановлений термін.

4.2 Процес імплементації

4.2.1 Подолання тенденцій

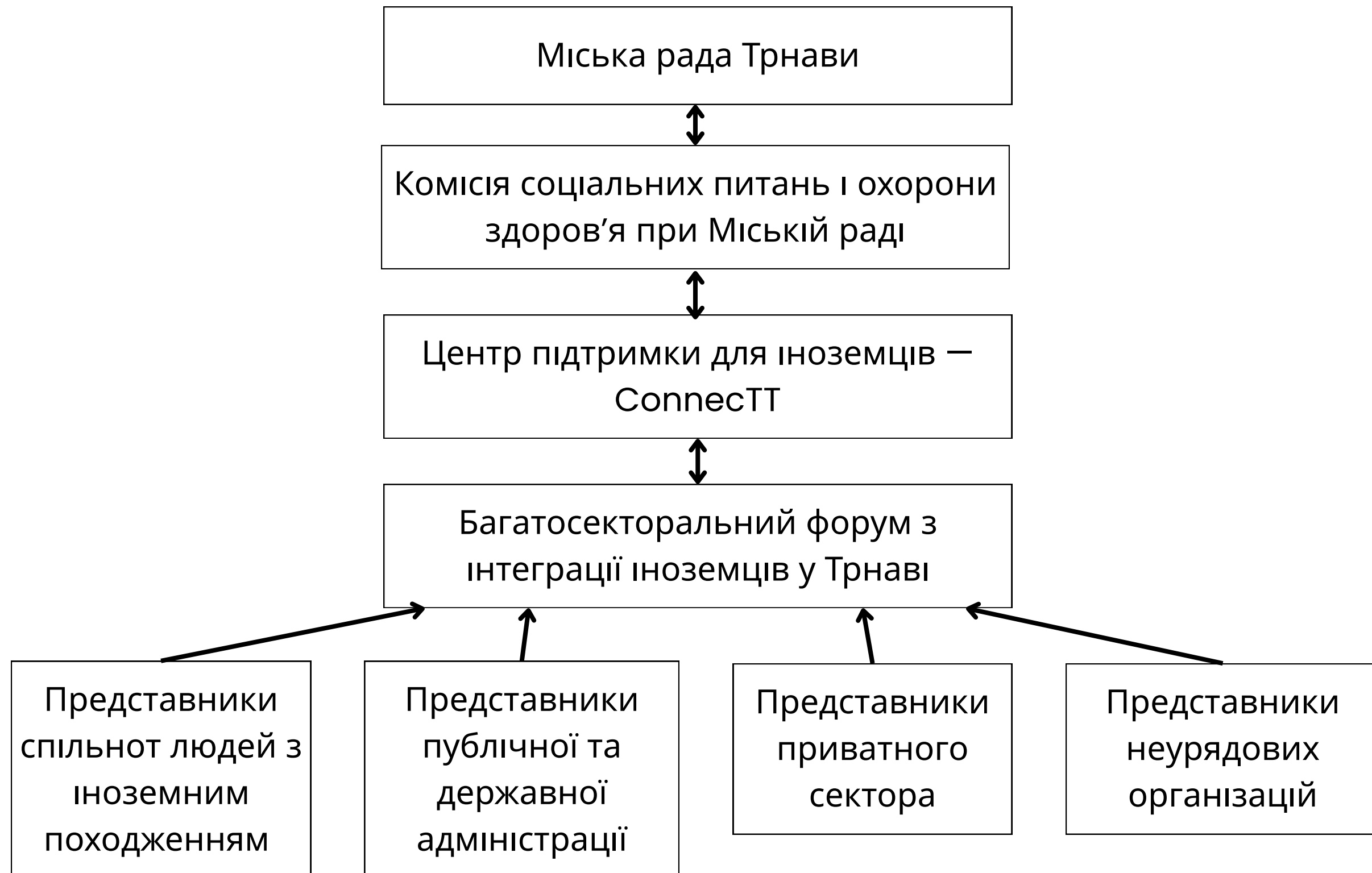
У найближчий період пріоритетом буде впровадження заходів, спрямованих на подолання визначених тенденцій, які мають привести до покращення мовних навичок іноземців, підвищення рівня поінформованості, зміцнення зв'язків між спільнотами та посилення інституційної готовності.

4.2.2 План дій

Після затвердження стратегії у співпраці з ключовими акторами буде підготовлено план дій на період до 31.12.2027. План дій міститиме для кожного заходу: цілі, активності, вимірювані показники, відповідальних виконавців, часовий графік та ресурсне забезпечення.

4.3 Моніторинг та оцінювання

Механізм моніторингу та оцінювання планів дій ґрунтується на багаторівневій структурі з двостороннім потоком інформації (див. схему).

Моніторинг і оцінювання Стратегії інтеграції іноземців 2025–2035

1. На найширшому рівні функціонує Багатосекторальний форум з інтеграції іноземців у Трнаві, який об'єднує представників спільнот людей з іноземним походженням, публічної та державної адміністрації, приватного сектора та неурядових організацій. Форум надає якісну зворотну інформацію та пропозиції з практики. Форум проводиться мінімум двічі на рік, а його висновки враховуються під час підготовки піврічного зведення виконання, пропозицій коригувальних заходів та рекомендацій, а також під час підготовки щорічної інформаційної доповіді.
2. На вужчому рівні опрацьовані вихідні матеріали подаються Міській раді Трнави, яка один раз на рік розглядає Інформаційну доповідь про виконання Стратегії інтеграції іноземців на 2025–2035 роки, що також містить аналітичний огляд даних щодо кількості іноземців.

Механізм моніторингу та оцінювання

З метою забезпечення можливості поточних корекцій під час впровадження, комунікація в багаторівневій структурі моніторингу та оцінювання здійснюється через зведені звіти: щорічну інформаційну доповідь та піврічний аналітичний огляд виконання показників, доповнений ключовими рішеннями-віхами з пропозиціями коригувальних заходів.

Піврічний огляд виконання показників

Огляд виконання плану дій та подолання тенденцій за індикаторами (стан, ключові етапи, ризики, потреби в ресурсах) готується станом на 31.1. та 31.7. Центр підтримки для іноземців – СонпестТТ опрацьовує огляд до зазначених термінів і подає його Комісії з соціальних питань і охорони здоров'я Міської ради Трнави та Багатосекторальному форуму з інтеграції іноземців у Трнаві. Отримані результати використовуються для оперативного управління впровадженням стратегії та підготовки пропозицій щодо внесення змін до плану дій.

Піврічні ключові рішення з пропозиціями корекцій

Піврічне зведення виконання та пропозиції коригувальних заходів (корекція графіка, перерозподіл ресурсів, зміна пріоритетів у межах плану дій), а також за потреби проекти рішень для подання Міській раді готуються станом на 31.1. та 31.7. Після розгляду в Комісії з соціальних питань і охорони здоров'я Міської ради Трнави рекомендації включаються в управління процесом впровадження, а в разі необхідності — передаються на ухвалення Міській раді.

Щорічна інформаційна доповідь для Міської ради Трнави

Інформаційна доповідь за попередній календарний рік подається на розгляд Міської

ради, як правило, у I кварталі наступного року (не пізніше 31.3). Доповідь містить оцінку виконання плану дій, аналітичний огляд даних, оцінювання виконання показників та рекомендації на наступний період.

Центр підтримки для іноземців – СонпестТТ готує інформаційну доповідь і подає її на розгляд Комісії з соціальних питань і охорони здоров'я Міської ради Трнави. Після цього документ подається на засідання Міської ради як інформаційна доповідь.

Рамка та рівні оцінювання

Оцінювання виконання здійснюється у піврічних циклах, готується на основі огляду виконання показників і є складовою частиною інформаційної доповіді для Міської ради.

- На рівні заходів, спрямованих на подолання тенденцій, оцінювання проводиться відповідно до вимірюваних показників, визначених у стратегії для кожної окремої тенденції.
- На рівні заходів у планах дій оцінювання здійснюється відповідно до вимірюваних показників, визначених у плані дій для кожної тематичної області інтеграції.
- На рівні Центру підтримки для іноземців – СонпестТТ як координатора оцінюються сфери координації, роботи з даними та звітування (скликання форуму, управління аналітичними даними, підготовка матеріалів для ухвалення рішень), а також інші напрями відповідно до завдань координатора.

Заключне слово

У процесі підготовки Стратегії інтеграції іноземців у місті Трнава ми виходили з переконання, що інтеграція іноземців є можливістю для нас усіх. Ми віримо, що успішна інтеграція потребує системного й довготривалого підходу — разових рішень недостатньо. Якщо ми хочемо творити місто для всіх, інтеграція іноземців має стати природною й сталою частиною розвитку Трнави.

Ми усвідомлюємо, що представлений документ є лише ще одним кроком у підтримці інтеграції. Без чітко сформульованих пріоритетів, вимірюваних цілей та виділених ресурсів стратегічний документ міг би перетворитися на перелік побажань. Саме тому ми переконані, що найбільш відчутний результат прийде з реалізацією планів дій, які готуватимуться спільно й будуть орієнтовані на досягнення конкретних змін.

Ми віримо, що бачення відкритої, безпечної та згуртованої Трнави й надалі залишатиметься живою частиною повсякденного життя її мешканців. Успіх залежатиме від зважених рішень, спрямування фінансових ресурсів на змістовні заходи та від постійного навчання — з даних, зі зворотного зв'язку та з партнерського діалогу.

Ми хотіли б звернутися до всіх — міських організацій, шкіл і університетів, великих роботодавців, неурядових організацій, а також до самих мешканців і мешканок Трнави — із запрошенням долучитися до цього процесу. Лише спільними зусиллями ми зможемо перетворити потенціал кожного шостого жителя Трнави на конкретне підвищення якості життя всіх, хто називає Трnavу своїм домом.

Автори

Алан Ле Ван

Виріс у Трнаві в мультикультурній родині й пережив інтеграцію на власному досвіді як словацький в'єтнамець другого покоління. Закінчив навчання за спеціальністю «Місійна та благодійна робота» у Вищій школі св. Єлизавети в Братиславі та Літню школу з питань міграції в Карловому університеті в Празі. Набув навичок у сфері управління партисипативними процесами та концептуальної роботи на рівні місцевого самоврядування, а також у міжнародних організаціях. Має особливий інтерес до багаторівневого підходу в темах сталого розвитку, міграції та інтеграції. Працює референтом Реферату підтримки людей з іноземним походженням – СоппестТТ, Міська управа Трнави.

Даниїл Цибулько

Приїхав до Словаччини вісім років тому та пройшов шлях від іноземного студента до фахівця, який пов'язує своє академічне й професійне життя з Трнавою. Досвід здобув у середовищі місцевого самоврядування та громадянського суспільства, де займався темами інтеграції іноземців і захистом прав студентів. Вивчав політологію в Трнавському університеті в Трнаві. Під час навчання долучився до заснування ініціативи, спрямованої на підтримку включення молоді з іноземним походженням. Особливо цікавиться інноваційними підходами до інтеграції іноземців і розвитком політик, що зміцнюють суспільну згуртованість і сприяють утриманню таланту. Працює референтом Реферату підтримки людей з іноземним походженням – СоппестТТ, Міська адміністрація міста Трнави.

Забезпечення процесу підготовки партисипативної розробки стратегії:

Любомира Крхнарова, Мартіна Врждакова – реферат підтримки людей з іноземним походженням – СоппестТТ, Міська адміністрація міста Трнави

Графічне оформлення та опрацювання даних:

Катерина Рось – реферат підтримки людей з іноземним походженням – СоппестТТ, Міська адміністрація міста Трнави.

Культурна медіація та декодування виходів з оцінювання потреб, постojів та трендів:

Аміла Тадгат – культурний медіатор, відділ підтримки людей з іноземним походженням – СонпестТТ, Міська установа Трнави.

Подяка

Робоча група з підготовки Стратегії інтеграції іноземців у Трнаві:

Аліна Бобик / Алі Хонараміз / Оксана М. Миронець / Хакан Огуз / Аміла Талгат

За співпрацю також дякуємо:

*Зузана Абаріова / Дагмар Бабчанова / Зузана Буйзаш / Петер Цагала / Даша Черна
Марія Дєдова / Ленка Дінер / Еріка Добішова / Катаріна Фельцова / Івона Франьова
Мартін Феро / Маріан Гайдошк / Елена Галлова Кріглерова / Павол Гавалець
Катаріна Гаршанійова / Сімона Главачова / Ярміла Голицька
Алена Холка Худжикова / Зузана Голковичова / Надежда Голуб / Лукаш Грошовський
Лукаш Ілавський / Сільвія Ясенецова / Діана Яшекова / Яна Кадлечикова
Вероніка Коміссар / Іван Конюк / Крістіна Кенігова / Нела Ковачова
Адріана Кральовичова / Зузана Кральовичова / Сільвія Кубік Ваврова / Вероніка Кубовіч
Наталія Лисачук / Вероніка Майтанова / Ева Міхалікова / Марія Мікульчикова
Марія Начінова / Крістіна Пауєрова / Міхела Пішова / Маріанна Погоріляк
Гана Прібліцінова / Ленка Пушенрайтерова / Івана Пушкарова / Катаріна Секєрова
Люція Шепельова / Міхал Шперного / Мартін Штрбка / Зузана Шуянова
Даріна Варачкова / Яна Вічанова / студенти середніх шкіл / студенти вищих шкіл
учні початкових шкіл / учасники фокусових груп / Управління прикордонної та
іноземної поліції Трнава*

